

УДК 351:354.1:327.8

JEL H83

DOI 10.32782/2786-765X/2024-7-3

Бондар В.Т.

доктор філософії,

доцент кафедри економіки, підприємництва,

менеджменту економічного факультету,

Київський міжнародний університет

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9833-9867>

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯМ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГІБРИДНОГО СВІТОУСТРОЮ

У статті актуалізується проблематика відновлення України і пов'язана з цим методологічна парадигма публічного управління. Мета полягає в обґрунтуванні цілісного методологічного комплексу задля забезпечення підвищення ефективності державного регулювання відновленням України в умовах гібридного світоустрою. Розкриття предмету завдячує принципам теорії систем, темпоральній парадигмі, класичним методам. Наукова новизна – базуючись на принципах циклічності, випередження, резонансу, пропорційності запропоновано цілісний методологічний комплекс з підвищення ефективності державного регулювання. Практичне значення у врахуванні фактора перспективи країни, екзогенного, ендогенного, забезпечення домірності, що сприятиме виробленню відповідних концептуальних підходів в стратегічному управлінні відновлення. Висновки узагальнюють сфери імплементації запропонованого комплексу.

Ключові слова: відновлення України, світовий гібридний устрій, система публічного управління, державне регулювання, методологічний комплекс.

Постановка проблеми. Відновлення України набирає актуальності у публічному просторі, вітчизняному і зарубіжному експертному середовищі на тлі протиріч між демократичними розвиненими країнами та авторитарними режимами. Загострення гібридного світового протистояння поглиблює розлам між цими двома таборами, що спричиняє зіткнення їх зовнішньополітичних й економічних інтересів на галузевих глобальних, регіональних, а також національних ринках окремих країн, і Україна – не виняток.

Декларацією, за підсумками конференції в м. Лугано (2022 р.), було схвалено рамку для скоординованої політики, фінансової та технічної допомоги проголошенням так званих «принципів Лугано» [1]. Під час саміту країн «Великої Сімки» у Токіо (2023 р.) досягнуто домовленість про утворення спільної платформи для інвестицій в Україну. Місяць по тому, за результатами Лондонської конференції з питань відновлення України, підписано Меморандуму про взаєморозуміння між Європейським банком реконструкції та розвитку і Фінансовою організацією розвитку про закладання основи співпраці для здійснення спільних інвестицій в Україну, передусім у приватний сектор, до якого приєдналося 17 провідних профільних організацій Австрії, Бельгії, Великої Британії, Іспанії, Канади,

Нідерландів, Німеччини, США, Фінляндії, Швеції, Швейцарії, Японії [2]. З іншого боку, упродовж саміту країн БРІКС росія закликала створити альтернативу Міжнародному валютному фонду і Світовому банку, підкреслила необхідність заснування незалежних фінансових систем, запропонувала платіжну мережу «BRICS Bridge» для протидії обмеженням та санкціям Заходу [3].

Тут наведено лише поодинокі приклади, однак і вони свідчать про важливість для України налагодження й розвитку співпраці із зарубіжними партнерами, без участі яких відбудова країни априорі неможлива, проте за умов їх відбору та оцінювання на предмет можливих ризиків відносно системи національної безпеки. Зокрема й про те, що провідна роль у регулюванні цього процесу повинна належати державі, оскільки йдеться про суспільну сферу, національну економіку. Звідси – потреба в розробці і вдосконаленні відповідних концептуальних підходів, методологічного підґрунтя для їх успішного практичного втілення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аспекти методологічного забезпечення державного управління розкриваються у працях, зокрема, І. Алексеєнко, В. Гошовської, Л. Комахи й Г. Ситника [10], В. Князева, Ю. Ковбасюка, С. Кравченка та І. Розпутенка [11], В. Колтуна [12; 17]. З розробки

окремих категорій суспільних трансформаційних процесів можемо відзначити Н. Алюшину [13], В. Голубь [4], К. Крикуна [14], В. Хіщенка [26]. Досить цікаві розвідки із теоретичних підходів розкриття темпоральної парадигми та принципу комплементарності у С. Бородіної [8], С. Дорогунцова та О. Ральчук [9]. Б. Жилияєва [5], В. Налімова [7] й інших вчених. Теоретичним питанням трансформації соціальних систем присвячено праці зарубіжних вчених, зокрема, Л. Бальцеровича [18], Д. Бочара, Я. Лукасевич; Н. Лумана [16], Е. Пост; І. Пригожине, І. Стренгерс та А. Тоффл [6], концепції зацікавлених сторін авторства Е. Фрімана і Дж. Мак-Веа [23].

Мета статті полягає в обґрунтуванні цілісного методологічного комплексу задля забезпечення підвищення ефективності державного регулювання відновленням України в умовах гібридного світоустрою.

Завданням даної праці є окреслення сучасного розуміння суспільних трансформацій та актуальних наукових підходів щодо циклічності процесів, визначення переваг стратегічного управління в державному регулюванні процесом відновлення, що здійснено передусім з позицій теорії систем.

Виклад основного матеріалу дослідження. На наше переконання, визначальною атрибутивною рисою поточного етапу розвитку українського суспільства, міжнародної безпеки системи є суспільні трансформації. За В. Голубь: «для сучасних транзитивних суспільств характерна спонтанність, неоднорідність і протиріччя процесу розвитку, функціональна диференціація політичної системи, а також наявність різнопланових, навіть протилежних політичних цінностей і установок. Найбільш перспективним напрямом подальших досліджень проблем соціальної модернізації слід вважати аналіз і розробку варіантів і моделей еволюції посттоталітарних країн, виходячи з урахування міжнародного контексту розвитку транзитних країн, враховуючи загальноцивілізаційні параметри та національні особливості [4]». За нашого контексту, особливої ваги набувають смисли щодо оптимальних моделей еволюції України у повоєнний період часу, зокрема, розбудови націєцентричної моделі держави. Також у фокусі, розгортання міжнародної сфери за гібридного світоустрою, внаслідок цього постає важливість врахування фактора перспективи окремої країни в сучасній ієрархічній світовій безпековій архітектурі, взаємодії міжнародних акторів у площині «суб'єкт-об'єкт

гібридного протистояння». Про доцільність, до прикладу, моделювати і розвивати партнерські чи союзницькі механізми співпраці з тими країнами, які перебувають одночасно у насамперед подібному з нашою державою статусі, тобто за моделлю «об'єкт-об'єкт гібридного протистояння» по відношенню до суб'єкта походження деструктивного зовнішнього впливу. Або за умови, коли існує висока або потенційна імовірність трансформації суб'єктності зарубіжної країни у контексті її фактора перспективи до побідного з нашою державою статусу [5].

Концепт суспільних трансформацій пропонує спосіб розуміння часових процесів у системі публічного управління, що корелюється з логікою теорії самоорганізації, яка є однією з базових методологічних підстав постнеокласичної науки в описі модусу сприйняття часу. Зазначений модус, як зазначають зарубіжні дослідники І. Пригожине, І. Стренгерс та А. Тоффл, великою мірою характеризується вимогою до подій, і ця вимога в тому, що події можуть корегувати спрямованість еволюційних процесів, виступаючи як початок нового еволюційного процесу [6]. Йі насправді, першорядні завдання, встановити, у якому стані перебуватиме вітчизняне господарство після завершення війни, і з чого слід починати його відбудову. З'ясувати, які події після активної фази збройного протистояння виявляться сприятливими для початку нового еволюційного процесу та суспільної трансформації у напрямі євроатлантичної інтеграції, розбудови стабільної і сталої оборонно-промислової екосистеми. Чи переважатимуть події спрямування трансформації в регресивному напрямі у бік тоталітарних режимів.

Для аналізу трансформаційних процесів в системі публічного управління критичним може виявитися застосування підходів квантової фізики і квантової механіки, оскільки застосування такого інструментарію видається обґрунтованим рішенням через наявність спільного онтологічного й гносеологічного підґрунтя, яким є принцип комплементарності. Принцип, який у свою чергу, є наскрізним атрибутом буттєвих феноменів і когнітивних механізмів здатних забезпечити дослідникові адекватне відображення картини світу та пізнання дійсності. На цей рахунок, підтвердженням слугує умовивід В. Налімова з квантової механіки про те, що лише однієї найбільш досконалої логічної конструкції буде недостатньо для опису складності світобудови [7]. Як наслідок, виникають нові підходи до багатозначних логік (Д. Бочвар,

Я. Лукасевич, Е. Пост), відповідно до яких, принципи класичної аристотелівської логіки вже не мають абсолютного значення. Важко не погодитися з цією думкою вчених. Оскільки, як система публічного управління окремої держави, так й система світової безпекової архітектури, за багатозначності складників, завдань і мережевих взаємодій уявляють надскладну відкриту систему. Тому дослідження такого роду соціальних феноменів потребує застосування сучасних логічних критичних підходів.

Розмірковуючи над науково-прикладним аспектом комплементарності соціального та економічного розвитку, О. Бородіна висновує: «принцип комплементарності означає використання для визначення причин і наслідків сучасних кризових явищ в українському соціумі поєднання декількох понять, які в традиційному розумінні можуть бути взаємовиключними, однак за умов поєднання даватимуть найбільш повну якісну характеристику явища і процесів. На цій основі стає можливою розробка дієвих комплексних заходів виходу з кризи [8]». Безсумнівно, зростає потреба застосування принципу комплементарності для усебічного дослідження суспільних трансформацій й відповідної інтерпретації притаманних їм властивостей з метою належного управлінського планування або стратегічного прогнозування. Це складає основу ефективного державного регулювання, розгортання системи публічного управління, розробки та застосування новітніх механізмів державного управління.

Проблема управління трансформаційними процесами в системі публічного управління, а процес відновлення саме і є таким явищем, не випадково перебуває у фокусі уваги експертів та вчених. Набуває першості потреба методологічних досліджень задля пошуку нетрадиційних ресурсів, резервів відбудови країни, результати яких могли б виокремити причини не завжди ефективного керування державою процесом суспільної трансформації, тим більш, у невизначених умовах воєнного стану, післявоєнної відбудови. Доходимо суті, одним із найважливіших аспектів є невизначеність темпоральних аспектів її питомої системи – системи публічного управління. Тому важливо обґрунтувати темпоральні виміри управління трансформацією системи публічного управління, що здійснювалося низкою вчених [9–12]. Зокрема, згідно з підходами тайм-менеджменту [9; 13], теорією феномену часу [14–16], темпоральною парадигмою [17].

Характеризуючи трансформацію як «масштабний перехід від одного стабільного суспільного стану до іншого потенційно стабільного стану», Л. Бальцеревич пише, що «середовищем» для стану стабільності виступає еволюційний час [18]. За такого уявлення, феномен «стабільність» можна інтерпретувати як певний збіг, відповідність етапу еволюційного розвитку на вісі часу. Розмірковуючи про систему публічного управління, одним із способів аналізу може стати з'ясування ступеня відповідності її стану зовнішньому середовищу й очікуваному (запланованому) стану упродовж певного часу. Якщо говорити про сучасний стан світового гібридного протистояння, за якого Україна є повноцінним об'єктом гібридного нападу зі сторони країни-агресорки безпосередньо та її сателітів опосередковано, то у прогнозованому майбутньому за зміни об'єктної статусності нашої країни до об'єкта лише інформаційної війни, важливо не потрапити у пастку часу. Коли відбудовою нашої держави опікуватимуться представники ділових чи політичних кіл країн, які генерують інформаційно-психологічні загрози і виклики, тим самим розвиток українського суспільства спрямовуватиметься у бік тоталітаризму. Очевидно, коли Україна запропонує представникам її нинішніх партнерів і союзників узяти участь у відбудові, тоді це гарантуватиме еволюційний рух країни в євроатлантичному напрямі.

Припускаємо, що суб'єкт-об'єктна взаємодія як в системі публічного управління, так й міжнародній безпековій системі, може здійснюватися у різних часових детермінантах чи фазах циклу. У досягненні певного результату визначальним фактором може виступати темпоральний баланс (дисбаланс) між екзогенною (*світовий гібридний устрій й його зовнішні фактори впливу*) та ендогенною (*розвиток системи публічного управління у вітчизняному внутрішньому середовищі*) циклічністю. Тут варто наголосити, що в силу еволюційного характеру трансформації суспільства важливо, щоб система публічного управління не тільки залишалася на вже досягнутому рівні розвитку, а розгорталася випереджальними темпами. Оскільки принцип випередження є не лише достатнім, а й необхідним при дослідженні відкритих систем, якою є система публічного управління. Адже, «передбачивши її траєкторію та здійснюючи комплекс випереджальних досліджень, одержимо її у «фокусі» методологічних розробок на рівні теоретичному і конкретних

управлінських рішень на рівні практичному [10]». Слід додати, що оцінювання та корегування траєкторії розвитку вітчизняної системи публічного управління вкрай важливо, враховуючи постійний вплив на неї не залежних за джерелом і походженням екзогенних факторів, що генеруються зовнішніми факторами через інформаційно-психологічний тиск на публічну сферу.

Щоб ефективно управляти траєкторією трансформації вітчизняної системи публічного управління, на наше переконання, перспективним є вивчення зарубіжного досвіду вдосконалення концептуальних підходів, зокрема у контексті предмету даного дослідження. До прикладу, у стратегічних програмних документах: *США* – за доктринальний напрям розвитку визнано прискорення зміни поколінь від існуючої оборонно-промислової бази до більш надійної, стійкої та динамічної модернізованої промислово-оборонної екосистеми [19]; забезпечення стійких ланцюгів постачання, доступу до трудових ресурсів, придбань державою у фінансовому, корпоративному секторі задля динамічного розвитку, економічного стримування опонентів [20]; впровадження в зовнішньополітичний курс стратегії так званої «виробничої дипломатії» задля захисту оборонно-промислової бази союзників і партнерів забезпеченням ланцюгів постачання, укріпленням союзницьких та партнерських зв'язків [21]; *Європейської Комісії* – вдосконалення регіональної політики з побудови більш конкурентоспроможної Європи збалансуванням нормативного регулювання з інноваціями задля прискорення переходу до екологічно чистих виробництв; підвищення оборонних амбіцій; провадження соціальної й економічної політики, доступного житла; підтримки сільського господарств, екологічної політики; захисту європейської демократії; відстоювання глобальних, геополітичних інтересів [22].

Концептуалізація управління процесом відбудови України, згідно з одним із «принципів Лугано» – залучення багатьох зацікавлених сторін [1], передбачає, на основі концепції зацікавлених сторін (Е. Фріман, Дж. Мак-Веа), що взаємодія між внутрішнім середовищем будь-якої великої організації та його зовнішнім середовищем відбувається саме завдяки зв'язкам. Це сприяє ефективному стратегічному управлінню через задоволення очікувань усіх зацікавлених сторін, які декларують повноваження, наміри або володіють певними правами, активами відносно цієї самої організаційної системи

[23]. З позицій системного підходу, можемо говорити про те, що внутрішні і зовнішні зв'язки є одним із *системоутворювальних факторів*, і, що завдяки тому, якими результативними виявляються ці зв'язки між усіма зацікавленими сторонами, й залежатиме майбутнє всієї системи. Тому розглядаючи відновлення України, можемо стверджувати, що це процес соціальний, за участі міжнародних та вітчизняних учасників задля досягнення цілей, як-то, насамперед збереження країни розвитком державоутворювальних компонентів. Феномен «відновлення» проявляє функціонально-діяльний смисл, організаційно-структурні ознаки явища *системного*. Отож констатуємо, що *відновлення* – це *система*. А її системоутворювальний фактор зумовлює досягнення стратегічних цілей [24].

Переїняття позитивного досвіду важливо, проте ефективну еволюцію стратегії чи концепції слід очікувати тоді, коли трансформаційні заходи будуть вмонтовуватися у рутинний процес [25]. У разі, якщо збігаються фази внутрішнього і зовнішнього циклів розвитку систем, вплив екзогенних та ендогенних факторів розвитку спричиняє ефект резонансу. Саме принцип резонансу утворює власний трансформаційний потенціал системи. Отже, уявляючи процес відновлення України як велику відкриту складну систему, можна визнати, що ефективність її розгортання, успішність регулювання, стратегічного планування державою залежатиме, зокрема, від того, якою мірою концептуальні підходи кореспондуються і гармонізуються зі стратегічними та програмними документами тих країн, представники яких будуть залучені до цього процесу. Також, наскільки темпоральні виміри вітчизняної системи публічного управління узгоджуються із об'єктивними вимогами еволюційного розвитку, відповідають часовій вісі. Відтак до інших визначальних факторів успішності розгортання системи відновлення України додаємо фактор забезпечення домірності (*доведення, підлаштування, пропорційності*) до часових, еволюційних закономірностей розвитку керуючих підсистем. Однією з яких, у даному контексті, є вітчизняна система публічного управління.

Відомо, що атрибутивною властивістю еволюційних процесів є циклічність, тому одне із визначальних завдань, це використання принципу циклічності. Інакше кажучи, будь-який доволюційний стан передбачає, що система вже володіє початковим

енергетичним, ресурсним потенціалом. Як зазначає В. Хіценко: «Метасистемний перехід – це результат накопичення деякого «потенціалу розвитку» з наступним якісним стрибком складності й неврівноваженості [26]». Такі метасистемні переходи є важливим аспектом, і вони притаманні циклічному розвитку соціальних систем – системи публічного управління та системи відновлення. Для того, щоб розпочався еволюційний рух соціальної системи, необхідний поштовх ззовні, як додатковий потенціал енергії чи ресурс на початковій точці еволюційного циклу. Зовнішні джерела або ресурс – це надсистеми, чи найбільш складні відкриті системи. Таким чином, щоб розпочати еволюційний цикл процесу відновлення, потребується зовнішній поштовх, а саме залучення ресурсів великої надсистеми, якою є міжнародна система глобального чи регіонального масштабу, економічного, фінансового, інвестиційного або іншого профільного змістовного наповнення. У той самий час, складники чи то міжнародної системи, чи то національних систем країн, представники яких можуть залучатися до відновлення України, відіграватимуть роль суб'єктів-регуляторів. Які, у міру відмінної стадії транзиту їх країни чи еволюційного процесу, можуть знаходитися як поміж собою в різному просторі і часі, так й по відношенню до вітчизняних регуляторів системи публічного управління. Звідси, об'єднуючим фактором для оптимізації взаємодії між усіма зацікавленими сторонами виступатимуть об'єктивні закони та закономірності, до прикладу, загальна циклічність, що притаманна буттю. А, відбір серед потенційних учасників проводиться за методикою чи моделлю, встановленою уповноваженим вітчизняним державним органом. До прикладу, за *рейтинговим* критерієм. Тобто оцінку зарубіжних учасників здійснювати за методом простого ранжування (*надання переваги*) з урахуванням фактора перспективи їх країни-походження (*юрисдикції*). За результатами, класифікувати на категорії юридичних чи фізичних осіб зареєстрованих

в: 1) *країні-об'єкті*; 2) *країні потенційному об'єкті*; 3) *країні-спостерігачу*; 4) *країні-суб'єкті*, але за особливих умов. Відповідно до результатів, створювати і формувати за рейтингом чотири базові групи з попередньо відібраних учасників. Наступним етапом може бути профільний відбір в рамках вже сформованих груп, оцінювання за фінансово-економічними й іншими показниками.

Висновки. Виходячи із проведеного аналізу, можемо узагальнити, що існує потенційно висока імовірність застосування запропонованого у праці цілісного комплексу методологічних підходів, до якого входить, зокрема, парадигма комплементарності та парадигма складної екзогенної циклічності, у розробленні підходів до оптимізації і підвищення ефективності діяльності як окремих державних інституцій з регулювання процесом відновлення України, так й трансформації вітчизняної системи публічного управління.

Другий аргумент, серед факторів, які було б доцільно враховувати для здійснення трансформації системи публічного управління, відносимо забезпечення домірності (*доведення, підлаштування, пропорційності*) до часових, еволюційних закономірностей розвитку керуючих систем. Явище, яке перебуває у площині темпоральних аспектів управління соціальною системою.

Інший принцип, планування процесу відбудови України здійснювати на основі комплементарного стану кількох циклів функціонування основних середовищ. Поміж яких слід виділяти внутрішнє вітчизняне середовище національної економіки, публічної сфери, державного управління. До зовнішнього середовища відносимо становище на профільних галузевих ринках глобального або регіонального масштабу, конкуренцію, санкційні обмеження, характерні особливості зовнішньополітичного та економічного курсу визначальних країн з числа розвинених демократій. До уваги також слід брати зовнішню політику представників табору опонентів.

Бібліографічний список

1. Підсумковий документ Міжнародної конференції з питань відновлення України (URC 2022). «Декларация Лугано». 4–5 липня 2022 – Лугано, Швейцарія. URL: https://cdn.prod.website-files.com/625d81ec8313622a52e2f031/62cd2e0ba5613c953a9b52d4_Lugano%20Declaration_UA.pdf
2. ЄБРР і ФОР створюють платформу для спільних інвестицій в Україну. *European bank for Reconstruction and Development*. URL: <https://www.ebrd.com/ebd-dfi-ukraine-co-investment-platform-ukr#>
3. Russia calls on BRICS partners to create alternative to IMF. URL: <https://archive.is/AVosr>
4. Голубь В.В. Соціальна модернізація в контексті реформ перехідних суспільств. *Державне будівництво*. 2011. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2011_1_10

5. Бондар В.Т. Суб'єктність країни в міжнародній безпековій системі відповідно до її фактора перспективи. *Національні інтереси України*, 2024. Вип. 2(6). С. 483–493. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2\(2\)-483-493](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2(2)-483-493)
6. Prigogine I., Stengers I., Toffler A. Order out of chaos. URL: https://www.academia.edu/42308194/Order_Out_of_Chaos_Ilya-Prigogine_Isabelle_Stengers_AlvinToffler
7. Nalimov V. Can Philosophy Be Mathematized? Probabilistic Theory of Meanings and Semantic Architectonics of Personality. *Philosophia Mathematica*. 1989. Vol. s2–4. Issue. 2. P. 129–146. DOI: <https://doi.org/10.1093/philmat/s2-4.2.129>
8. Бородіна О.С. Комплементарність соціального та економічного розвитку: науково-прикладний аспект. *Український соціум*. 2014. № 4(51). С. 96–103. DOI: <https://doi.org/10.15407/socium2014.04.096>
9. Дорогунцов С., Ральчук О. Реалії цивілізаційного розвитку. *Вісник НАН України*, 2006. № 3. С. 3–20.
10. Комаха Л.Г., Алексєнко І.В. Гошовська В.А. та ін. Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього. Монографія. / за заг. ред. Л.Г. Комахи, І.В. Алексєнко. Київ : ВПЦ «Київський університет». 2022. 976 с.
11. Ковбасюк Ю.В., Кравченко С.О. Трансформації управлінські. Енциклопедія державного управління: у 8 т.; наук.-ред. кол.: Ковбасюк Ю.В. та ін. Київ : НАДУ, 2011. Т. 1: Теорія державного управління. 2011. С. 664.
12. Колтун В.С. Діяльність органів місцевого самоврядування щодо подолання соціально-економічних криз у контексті екзогенної циклічності. *Інвестиції: практика та досвід*, 2015. № 3. С. 90–94. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_3_22
13. Алюшина Н.О. Тайм-менеджмент: часова організація діяльності державного службовця: робоч. зошит з дистанц. курсу. Київ : НАДУ, 2012. 52 с.
14. Крикун К. Ключові моменти тайм-менеджменту для досягнення успіху в бізнесі. *Галицький економічний вісник. Соціальна економіка і політика*. Тернопіль: ТНТУ, 2019. Т. 59. № 4. С. 90–97.
15. Жилиєв Б.Е. Стріла часу. URL: http://www.mao.kiev.ua/lectures/2011_2_arrow_of_time.html
16. Луман Н. Час і системна раціональність: перекл. з нім. Київ : Центр учб. л-ри, 2011. 224 с.
17. Колтун В.С. Закономірності та тенденції розвитку місцевого самоврядування : комплементарний підхід: монографія. Київ : НАДУ, 2015. 440 с.
18. Balcerowicz L. Socialism, capitalism, transformation. Budapest: *Central European University Press*, 1995. URL: <https://www.europarl.europa.eu/100books/en/detail/4/socialism-capitalism-transformation>
19. National Security Strategy. *The White House*. Washington, October 12, 2022. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>
20. National Defense Industrial Strategy. *Department of Defense*. Washington, November 18, 2023. URL: <https://www.businessdefense.gov/docs/ndis/2023-NDIS.pdf>
21. Production diplomacy for deterrence, readiness, and resilience in the Indo-Pacific. *Atlantic Council. Scowcroft Center for Strategy and Security*. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/wp-content/uploads/2024/06/Production-diplomacy-for-deterrence-readiness-and-resilience-in-the-Indo-Pacific.pdf>
22. Europe's choice. Political guidelines for the next European Commission 2024–2029. URL: https://commission.europa.eu/document/download/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_en
23. Freeman Edward, Mcvea John. A Stakeholder Approach to Strategic Management. *Darden Graduate School of Business Administration. University of Virginia*, 2001. 01–02. 32. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.263511>
24. Бондар В.Т. Відновлення України: концепція зацікавлених сторін. *Київський економічний науковий журнал*, 2024. Вип. 6. С. 12–16. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-6>
25. Deitchman D.J. Completing of transformation of U.S. *Military Forces*, 2004. Issues on Science and Technology. 20. P. 62–68.
26. Khitsenko V.E. Self-organization: elements of theory and social applications. *European Journal of Contemporary Education*, 2017. No. 6(4). URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1164026.pdf>

References

1. Pidsumkovyi dokument Mizhnarodnoi konferentsii z pytan vidnovlennia Ukrainy (URC 2022). «Deklaratsiia Luhanu» [Final document of the International Conference on Recovery of Ukraine. «Lugano Declaration»]. July 4–5, 2022. Lugano, Switzerland. Available at: https://cdn.prod.website-files.com/625d81ec8313622a52e2f031/62cd2e0ba5613c953a9b52d4_Lugano%20Declaration_UA.pdf (in Ukrainian)
2. YeBRR i FOR stvoriuiut platformu dlia spilnykh investytsii v Ukrainu [EBRD and FOR are creating a platform for joint investments in Ukraine]. *European bank for Reconstruction and Development*. Available at: <https://www.ebrd.com/ebrr-dfi-ukraine-co-investment-platform-ukr#> (in Ukrainian)
3. Russia calls on BRICS partners to create alternative to IMF. Available at: <https://archive.is/AVosr>
4. Holub V. V. (2011) Sotsialna modernizatsiia v konteksti reform perekhidnykh suspilstv [Social modernization in the context of reforms of transitional societies]. *Derzhavne budivnytstvo – State Designing*. no. 1. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2011_1_10 (in Ukrainian)
5. Bondar V. (2024) Subiektnist krainy v mizhnarodnii bezpekovii systemi vidpovidno do yii faktora perspektyvy [Subjectivity of a country in the international security system according to its perspective

- factor]. *Natsionalni interesy Ukrainy – National Interests of Ukraine*, no. 2(6), pp. 483–493. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2\(2\)-483-493](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-2(2)-483-493) (in Ukrainian)
6. Prigogine I., Stengers I., Toffler A. (1984) Order out of chaos. Available at: https://www.academia.edu/42308194/Order_Out_of_Chaos_Ilya-Prigogine_Isabelle_Stengers_AlvinToffler
 7. Nalimov V. (1989) Can Philosophy Be Mathematized? Probabilistic Theory of Meanings and Semantic Architectonics of Personality. *Philosophia Mathematica*, vol. s2–4, no. 2, pp. 129–146. DOI: <https://doi.org/10.1093/phimat/s2-4.2.129>
 8. Borodina O. S. (2014) Komplementarnist sotsialnoho ta ekonomichnoho rozvytku: naukovo-prykladnyi aspekt [The Complementarity of Social and Economic Development: Scientific and Applied Aspects]. *Ukrainskyi sotsium – Ukrainian Society*, no. 4(51), pp. 96–103. DOI: <https://doi.org/10.15407/socium2014.04.096> (in Ukrainian)
 9. Dorohuntsov S., Ralchuk O. (2006) Realii tsyvilizatsiinoho rozvytku [Realities of civilizational development]. *Visnyk NAN Ukrainy – Bulletin of the National Academy of Sciences of Ukraine*, no. 3, pp. 3–20. (in Ukrainian)
 10. Komakha L. H. (Eds.) (2024) *Hlobalizatsiini vyklyky: uriaduvannia maibutnoho [Globalization challenges: governance of the future]*. Kyiv: VPTs «Kyivskiy universytet». (in Ukrainian)
 11. Kovbasiuk Yu. V., Kravchenko S. O. (2011) Transformatsii upravlinnski [Management transformations]. In Yu. V. Kovbasiuk (Eds.). *Entsyklopediia derzhavnoho upravlinnia – Encyclopedia of Public Administration* (Vols. 1–8). Kyiv: NADU (in Ukrainian)
 12. Koltun V. S. (2015) Diialnist orhaniv mistsevoho samovriaduvannia shchodo podolannia sotsialno-ekonomichnykh kryz u konteksti ekzohennoi tsyklichnosti [Activities of local self-government bodies in overcoming socio-economic crises in the context of exogenous cyclicity]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, no. 3, pp. 90–94. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2015_3_22 (in Ukrainian)
 13. Aliushyna N. O. (2012) Taim-menedzhment: chasova orhanizatsiia diialnosti derzhavnoho sluzhbovtisia: roboch. zoshyt z dystants. Kursu [Time management: temporary organization of civil servant activities: workers. notebook with distances course]. Kyiv: NADU, p. 52. (in Ukrainian)
 14. Krykun K. (2019) Kliuchovi momenty taim-menedzhmentu dlia dosiahnennia uspikhu v biznesi [Key moments of time management for success in business]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk. Sotsialna ekonomika i polityka – Galician Economic Herald. Social economy and politics*. Ternopil: TNTU. No. 59, vol. 4, pp. 90–97. (in Ukrainian)
 15. Zhyliaiev B. E. Strila chasy [Arrow of Time]. Available at: http://www.mao.kiev.ua/lectures/2011_2_arrow_of_time.html
 16. Luman N. (2011) Chas i systemna ratsionalnist: perekl. z nim. [Hour and systemic rationality: translation from German]. Kyiv: Tsentri uchb. l-ry – Center for Educational Literature, p. 224. (in Ukrainian)
 17. Koltun V. S. (2015) Zakonomirnosti ta tendentsii rozvytku mistsevoho samovriaduvannia: komplementarnyi pidkhid: monohrafiia [Patterns and trends in the development of local self-development: a complementary approach: monograph]. Kyiv: NADU, p. 440. (in Ukrainian)
 18. Balcerowicz L. (1995) Socialism, capitalism, transformation. Budapest: *Central European University Press*. Available at: <https://www.europarl.europa.eu/100books/en/detail/4/socialism-capitalism-transformation>
 19. National Security Strategy. *The White House*. Washington, (October 12, 2022). Available at: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>
 20. National Defense Industrial Strategy. *Department of Defense*. Washington, (November 18, 2023). Available at: <https://www.businessdefense.gov/docs/ndis/2023-NDIS.pdf>
 21. Production diplomacy for deterrence, readiness, and resilience in the Indo-Pacific. *Atlantic Council. Scowcroft Center for Strategy and Security*. Available at: <https://www.atlanticcouncil.org/wp-content/uploads/2024/06/Production-diplomacy-for-deterrence-readiness-and-resilience-in-the-Indo-Pacific.pdf>
 22. Europe's choice. Political guidelines for the next European Commission 2024–2029. Available at: https://commission.europa.eu/document/download/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_en
 23. Freeman Edward, Mcvea John (2001) A Stakeholder Approach to Strategic Management. *Darden Graduate School of Business Administration. University of Virginia*. 01–02. 32. DOI: <https://doi.org/10.2139/ssrn.263511>
 24. Bondar V. (2024) Vidnovlennia Ukrainy: kontseptsiiia zatsikavlenykh storin [Recovery of Ukraine: A Stakeholder Approach]. *Kyivskiy ekonomichnyi naukovyi zhurnal – Kyiv Economic Scientific Journal*, no. 6, pp. 12–16. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2024-6> (in Ukrainian)
 25. Deitchman D. J. (2004) Completing of transformation of U.S. *Military Forces*, Issues on Science and Technology, no. 20, pp. 62–68.
 26. Khitsenko V. E. (2017) Self-organization: elements of theory and social applications. *European Journal of Contemporary Education*, no. 6(4). Available at: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1164026.pdf>

Стаття надійшла до редакції 28.10.2024

Volodymyr Bondar

Doctor of Philosophy,
Associate Professor at the Department of Economics,
Management, Business, Faculty of Economics,
Kyiv International University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9833-9867>

METHODOLOGICAL BASICS OF ENSURING THE EFFECTIVENESS OF STATE MANAGING THE RECOVERY OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF HYBRID WORLD ORDER

The article updates the issues of recovery of Ukraine in the conditions of global hybrid confrontation and related methodological paradigm of Public management of the recovery process in the period of global social transformations. The **purpose** is to substantiate a complete methodological complex to ensure the improvement of the efficiency of State regulation by restoring Ukraine in the conditions of hybrid world order. The disclosure of the subject is based on the **methodology** which includes basic principles of systems theory, classical methods and methodological approaches, such as: dialectics to reveal the dynamics of processes occurring in the system of Public Administration, the connection between science and practice; systemic analysis – consideration of the phenomenon in the aggregate of socio-economic relations, definition of the whole and its parts; functional analysis – elucidation of the deep patterns of the functioning of the complex of powers of the elements of the system of Public Administration, determination of their scope, nature and content; historical – systematization of cyclical approaches to optimization of the functioning of the system of Public Administration, identification of patterns and trends in the development of the social phenomenon of state regulation; logic – substantiation of the conceptual and categorical apparatus regarding the expansion of approaches to strategic planning by the recovery process; comparative analysis – formation of complementary management systems at the level of State authorities. **Scientific novelty** is based on the temporal paradigm, the principles of cyclicity, anticipation and resonance, a comprehensive methodological complex is proposed to increase the effectiveness of state regulation in the process of recovery of Ukraine. The **practical** importance, taking into account the factor of the perspective of a country, exogenous and endogenous factors, ensuring appropriateness factors, which will contribute to the development of appropriate conceptual approaches of the Public Authorities in the strategic management of recovery process. The **conclusions** generalize the spheres and ways of implementation of the proposed set of methodical approaches.

Keywords: recovery of Ukraine, hybrid world order, system of Public Administration, State management, methodological complex.